

altsaa Forholdet efter § 82; efter den er Er- læggelsen af de til Folketirken lovbestaaende per- sonlige Afgifter Hovedbetingelsen for at være Medlem af den. Folketirken faaer en Under- støttelse af Staten for ikke at frastøde Nogen, idet Staten gaaer ud fra den Betragtning, at den ikke veed, hvilken Dag det kan opgaae for en Mand, at han trænger til Kirkens Midler, men han veed, at det er Betingelsen for at faae Hjælpen, Betingelsen for at høre til Kir- ken, at han svarer sit Bidrag. Var Forhol- det ikke saaledes, fik Kirken ingen Understøttelse af Staten, saa holdt man maaskee dem borte fra Kirken, som ellers vilde være gaaet ind i den. Det er denne Betragtning, som ligger i Grundloven, og til den maa der tages Hensyn.

— I § 83 hedder det: „De fra Folketirken af- vigende Troessamsfunds Forhold ordnes nær- mere ved Lov“. Dette er paa en vis Maade sfaet, men Paragraphen er dog ikke aldeles syl- destgjort.

Jeg troer nu, at naar man tager alle disse Bestemmelser i Betragtning, vil man finde, at det foreliggende Forslag, forsaavidt det er et Forslag om denne Gjenstand, er al- deles uberettiget i den Form, hvori det er kommet frem; jeg siger ikke, at de ærede Med- lemmer ikke have været berettigede til at fore- lægge det, jeg anerkjender tilfulde, at de kunne see Sagen fra den Side, hvorfra de have be- tragtet den, men jeg troer, at de gjøre Uret i at fordrø af os, at vi i deres Forslag skulle see Andet end et Misfoster. Naar de ærede Medlemmer siger mig, at denne Sag er gaaet igjennem, om ikke med stor Majoritet... (En Stemme: Jo, med stor Majoritet!) — naa ja, med stor Majoritet — i det andet Thing, og at det skulde være en Grund mere til at tage den under Overveelse, saa troer jeg ikke, at de ærede Medlemmer nu kunne beklage sig over, at den ikke er bleven tagen under Over- veelse, og naar man siger, at Meningen er, at den skal tages under nærmere Over- veelse, saa skal jeg gjerne afholde mig fra at forhindre det, men jeg kan ikke give min Stemme for at fremme Sagen, medmindre den ene Forslagsstiller siger reent ud, hvad den anden halvt om halvt har antydet, at Alt,

hvad der i denne Lov angaaer de verbdslige Sager, og Alt, hvad der angaaer en Raads- givning for den lovgivende Magt, ville de forpligte sig til at borttage under 2den Be- handling. Naar de forpligte sig dertil, og det udføres, skal jeg ærligt tilstaae, at jeg ikke troer, at der bliver Andet tilbage end § 1, hvor det hedder: „For Folketirken oprettes et Kirkeraad“; men det er iøvrigt endda ikke saa Lidt, idet der da i Beslutningsform foreligger en Anerkjendelse af, at vi her antage, at det ligger i Grundlovens Ord, at der skal komme en saadan Forfatning.

Jeg kommer endnu til et Spørgsmaal eller, om man vil, en Fremstilling. Saaledes som jeg har opfattet dette Forslag, saa omhandler det kun „Dannelsen af et Kirkeraad“, men bag- ved ligger Organisationen af Kirkeforfatningen. Kirkeforfatningen er ikke Kirkeraadet; man an- seer det nødvendigt at have et saadant Raad som Udgangspunkt, for at komme til en Kirke- forfatning; det anseer jeg for ganske rigtigt, uanset om Raadet er saaledes eller saaledes sammensat — det er Enkeltheder, der for mig ville ligge for til 2den Behandling, jeg skal altsaa ikke her gaae ind derpaa. Men jo mere det er Tilfældet, jo mere den Erkjendelse maa gives Plads, at der her i Lovene kun er krævet et Raad, som igjennem de foreslaaede Bestem- melser har en mellemliggende indgribende Virk- somhed, men som ved Siden deraf hovedsagelig har det Hveiv at skaffe en Kirkeforfatning til- veie, desto mere er det nødvendigt for os, idet vi give Kirkeraadet dets Bemyndigelse, det være indrettet paa den ene eller anden Maade, strengt at begrænde det til det, hvorom vi egentlig ugerne maae komme til at forhandle her. Jeg indrømmer, at overalt, hvor det gjælder om at bringe den christelige Troes Lær- domme indenfor visse kirkelige Former, der er vor Lovgivningsforhandling her i høieste Grad uheldig; man har i saadanne Sager ikke sin frie Udtalelse, man kommer saa let til at støde an, at frænke Noget, som man ellers ikke vilde, man bliver saa let misforstaaet, idet man med en virkelig Nidtjærhed for Religion og Chris- tendom let kommer til at træde op mod de kirkelige Dogmer, — det er derfor det Bedste